

P o s u d o k

na dizertačnú prácu Mgr. Jana Baťu na tému: *Hudba a hudební kultura na Starém Městě pražském 1526 – 1620*. Univerzita Karlova v Prahe, Filozofická fakulta, Ústav hudobnej vedy, Praha 2011, 168 s.

S radosťou som zobrala do rúk dizertačnú prácu Mgr. Jana Baťu, nakoľko sa zaoberá problematikou mestskej hudobnej kultúry, ktorá je neustále aktuálna a je predmetom bádania na pôde jednotlivých národných kultúr v celej Európe. V prípade mesta Prahy výskum hudobnej kultúry má úctyhodnú šírku, ale napriek tomu nastupujúca generácia hudobných historikov má jednoznačne čím prispieť do pokračujúceho bádania.

Predložená dizertačná práca je členená do šiestich kapitol. V rámci prvých dvoch kapitol sa sledujú doteraz uplatnené možné prístupy pri uchopení tematicky príbuzných tém v medzinárodnom a domácom prostredí so zámerom získať vhodné a primerané metodologické východiská pre riešenie zvolenej témy. Nachádzame v nich podrobné vyhodnotenie doterajšieho stavu bádania vo vzťahu k zvolenej problematike. Preštudovaná literatúra slúži doktorandovi ako základ a inšpiračný zdroj smerom k vytvoreniu vlastnej koncepcie, ktorú predkladá v závere prvej kapitoly. Celkove možno súhlasiť s rozvrstvením a poradím dôležitosti jednotlivých vrstiev hudobnej kultúry v mestách ako ich radí Mgr. Baťa, pričom upozorňuje na potrebu interdisciplinárneho prístupu a angažovaniu bádateľského tímu, nakoľko jednotlivec má zákonite ohraničené možnosti. Úctyhodná šírka domácej i zahraničnej literatúry je vzorovo spracovaná, doktorand dovoľuje hlbší ponor aj do obsahovej stránky preštudovanej literatúry a upozorňuje na možné koncepčné riešenia a poznatky v nich.

Z predstavených piatich možných spôsobov uchopenia historického rozmeru hudobnej kultúry miest zvolil Mgr. Baťa pracovný postup sondy, čiže prostredníctvom hĺbkovej analýzy zachovaných sekundárnych a primárnych hudobno-historických prameňov, resp. ich vonkajšej i vnútornej kritiky prezentuje svoju profesionálnu zručnosť. Predstavil diferencované spoločenské prostredie dobovej Prahy, kde hudba znela a pisárske dielne, ktoré zásobovali hudobníkmi širšie okolie v Čechách. Čo sa týka autorského vkladu, najzávažnejšie sú 3., 4. a 5. kapitola, kde doktorand na vysokej vedeckej úrovni, s využitím v súčasnosti zaužívaných hudobno-historických metód, ako aj poznatkov z príbuzných spoločenskovedných disciplín, dokázal dospieť k vlastným pozoruhodným výsledkom, ktoré napomohli k získaniu komplexnejšiemu pohľadu na zvolenú problematiku. Oceňujem šírku a hĺbku štúdia dobových hudobno-historických prameňov a vedomosti získané z prvej ruky, resp. skutočnosť, že to, čo sa dostalo do dizertačnej práce cez poznatky získané z odbornej literatúry je vždy dôkladne overované. Mgr. Baťa popri doktorandskom štúdiu zastával i post knihovníka na Ústave

hudobnej vedy FFUK v Prahe, čo sa taktiež veľmi pozitívne odrazilo na vedeckej úrovni predloženej práce. V strede pozornosti je každodenný život a s tým súvisiace hudobné aktivity mešťanov a zároveň kostol a kláštor, t.j. duchovný rozmer ich života a pestovanie hudby v tomto prostredí. Celkove je text dizertačnej práce logicky štylizovaný, opatrený funkčným poznámkovým aparátom, prehľadnými tabuľkami, precíznym vyobrazením vodoznakov a bohatým bibliografickým zoznamom, členeným osobitne na dobové pramene, pramenno-kritické edície a literatúru. Ak sa v 3. kapitole píše o hudobných inventároch, zo slovenskej hudobno-historickej literatúry by som chcela upozorniť na publikáciu Jany Kalinayovej a kol. *Hudobné inventáre a repertoár viachlasnej hudby na Slovensku v 16. a 17. storočí* (Bratislava 1994, nem. 1995).

Repertoár viacerých hudobných prameňov je v dizertačnej práci rozpísaný podľa poradia jednotlivých fólií bez uvedenia notových incipitov. Porovnávací výskum repertoára predstavených hudobných rukopisov nie je medzi cieľmi dizertačnej práce. Ten by vyžadoval konfrontáciu s repertoárom dobových hudobných tlačí i s rukopismi v stredoeurópskom priestore. Identifikácie skladieb Mgr. Baťa uvádza iba v rámci rozpisu repertoára *Graduála z Trubky z Rovín*. Tvorba českých hudobníkov, ktorá sa šírila výlučne v rukopisnej podobe, sa dostala nielen do domáceho prostredia a do Sliezska (o čom nás informuje hodnotný Bohnov katalóg z roku 1890), ale aj na územie historického Uhorska (*Bardejovská a Levočská zbierka hudobníkov*, tzv. *Kežmarský konvolút*), resp. na územie dnešného Slovenska. Navyše, o pôsobení hudobníkov počas 16. storočia v Prahe okrem českých tlačiarní vypovedajú aj hudobné tlače realizované v nemeckých tlačiarniach, napr. *Bicinia sacra* (Nürnberg 1551), ktoré komponoval na brehu Vltavy istý hudobník Joan Rodestoggus. Ak hovoríme o dobovom hudobnom repertoári predvádzanom na habsburských dvoroch, zaujímalo by ma, do akej miery boli v Prahe známe skladby zo súbornej tlače *Novi thesauri musici* I. – V. (Venezia 1568 – RISM B/I/1 1568²⁻⁶) zostavenej Pietrom Joanelim (Giovannellim), nakoľko v rámci tohto titulu sa nachádzajú skladby komponované hudobníkmi v službách habsburského panovníckeho rodu a boli rozšírené na území celej monarchie.

Predložená dizertačná práca je významným prínosom do výskumu hudobnej kultúry v Prahe v časovom rozpätí 1526 – 1620, preto navrhujem jeho autorovi Mgr. Janovi Baťovi udelenie vedecko-akademickej hodnosti „philosophiae doctor“ (PhD.).